

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

61. An detur appellatio à sententia Inquisitorum lata contra Hæreticos,
eorum credentes, fautores, defensores, & receptatores? Et an hæredes
Hæretici possint appellare à sententia lata contra ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

§. 1. **P**rima opinio negat. Ita Simanca in cathol. in-
stit. tit. 3. num. 9. & in enchirid. tit. 51. num. 2.
Rojas singul. 27. num. 7. Zecchius in summ. tract. 1. tit. de
fide. cap. 11. num. 14. Azorius tom. 1. lib. 8. cap. 18. q. 16.
& alij.

2. Secunda opinio affirmat, & ita docet Molina de
just. tom. 5. tract. diff. 28. num. 15. Julius Clarus in
praxi crimin. §. hæresis, num. 5. qui citat glossam in
Clem. 1. de hæreticis, in ver. Contra eos, & Cartarium
in praxi.

3. Tertia opinio distinguit. Vnde Michaël Zanardus in *direct. Theol. part. 2. cap. 6. quest. 15.* sic ait: Quodam sententia absolutum multi tenent iniquitatem & Episcopum unum posse sine altero inquitum de hæresi absolvere, ut Io. Andreas, Paulus Cardin. & Abbas; alij verò, ut Ancharanus, Aretinus, & Socius oppositum sentiunt. Videtur autem mihi dicendum quod absolvere inquitum de hæresi stat dupliciter. Primo, quando ex processu non resultat cum esse nec convictum, nec confessum, nec iudiciis sufficientibus ad torturam indicium de hæresi. Secundo, quando est convictus, vel confessus, vel graviter indicatur, ita ut torquendus veniat. Si primum, uterque potest scilicet rem absolvere, quia non est inventus reus, nec aliud contra eum manet agendum. Si secundum, unus non poterit sine alio cum relinquere & absolvere. Primo, quia torquendus est, & tortura non potest infligi ab uno sine alio. Secundo, quia sumus in negotio gravi, in quo postulanda est congregatio, & ad ulteriora est procedendum. Hæc Zanardus.

4. Mihi vero placet prima opinio quæ fundatur in Clem. 1. de hæres. sed in aliquibus provinciis esse confectum ut Inquisitores sine Episcopo profert sententiam absolutoriam, & ideo Antonius Sanctarell. de hæres. cap. 1. o. dub. 2. num. 13. sic allicit. Alii sentiunt non posse Episcopum & Inquisitorem seorsim sententiam absolutiois proficere; quæ sententia est sequenda, nisi aliquibi esset confectum in contrarium legitime præscripta. Ita ille, & ego.

5. Sed an dicta consuetudo in sacro Tribunali In-
quisitionis Hispaniæ vigeat, *Molina de just. tom. 5. tract.*
5. disp. 27. num. 15. in fine affirmat. Sed *Simanca in cathol.*
insir. tit. 3. num. 9. negat.

6. Nota etiam, ut ⁱⁿ *supra* adnotavimus, quod Souf-
in aphorif. Inquis. lib. 1. cap. 3. num. 5. docet, esse usu re-
ceptum Inquisitores indicare abjuratorem, & purga-
tionem sine Episcopo, unde ubi adest talis consuetudo
legitime præscripta, ego illam, ut *supra* dixi non
damnare.

RESOL. LX.

An Inquisitores possint procedere ad decisionem causarum
sine Vicario Capituli Sedis vacantis?
Et an Capitulum Sede vacante sit iudex in causa ha-
ereticis?
Et quid in ordine ad exemptos? Ex part. 4. tract. 8.
Ref. 33.

§. r. **R**espondeo negativè, nam, ut *suprà* dictum est de Episcopo, dicendum est etiam de Capitulo Sede vacante, quod est iudex ordinarius in causa hæreticis, non exercendo hanc jurisdictionem per se ipsum, sed per Vicarium ad id specialiter deputatum, ut patet in cap. ad abol. de hæret. ibi, *vel Clerici ipsi Sede vacante, &c.* & colligitur ex Clem. 1. §. *propter de hæret.* Et ita hanc sententiam tenet Simanca in carbol. in *fit. tit. 2. num. 6.* Gundifalsus de Hæret. *quæst. 7. n. 8.* Decianus *in crim. lib. 5. cap. 21. num. 13.* Carreira *tr. de hæret. num. 66. & 70.* Bonifacius de Vitalinis in *cl.*

ment. i. num. 48. & 50. de hæreticis, & alij. & hæc omnia procedunt non solum quando sedes vacat absolute, sed etiam quando Episcopus esset captivus, vel si non ministraret propter non expeditas literas, ut notant Decianus, Carrerus & Bonifacius de Vitalis locis citatis.

2. Sed an Capitulum Sede vacante sit iudex in causa hæresis modo quosuprà etiam in ordinat. exemptos, affirmat Socinus in cap. ad abolendam, num. 44. & Card. Zabarella in Clem. 1. de hæret. §. duro. num. 60. in 8. quest. At ego contrarium sententiam tenendam esse existimo, quia Capitulum succedit Episcopo in his quæ Episcopo competunt de jure ordinario, non autem ex delegatione. Sed Episcopus, ut suprà notatum est, non est iudex ordinarius exemptorum in causa hæresis, sed delegatus, ergo &c. & ideo nostram sententiam tenet Decianus ubi suprà, num. 14. & Carera n. 66. cum Io. Andrea in d. cap. ad abolendam, num. 15. Ancharano num. 10. & alii.

Sup. hoc ibi
dem, & in
ordine ad
exemptos
ibi in §. ult.
& lata in §.
ult. & lata in
alia Ref.
ejus annot.
Sup. in Rel.
quæ hic est
infra ¶. §.
Quando an-
te medium.

RESOL. LXI.

An detur appellatio à sententia Inquisitorum lata contra hæreticos, eorum credentes, fautores, defensores, & receptatores?

*Et an heredes heretici possint appellare à sententia lata
contra hereticum?*

Et an detur appellatio a sententia interlocutoria gravaminis illati ante definitionem, & pariter in appellatione à Decreto tortura? Ex part. 4. tract. 8. Ref. 20.

§. 1. **R**espondeo quod à sententia contra hæreticos, eorumque credentes, fautores, defensores, & receptatores lata non datur appellatio, ut patet ex *cum Inquisitionis, de hæret. in 6.* & tradunt DD. ut Simanca de Cathol. instit. tit. 6. num. 2. Rojas singul. 19. num. 1. & seq. Paramus de Inquisit. orig. lib. 3. quest. 4. num. 8. Decianus in tract. crim. lib. 5. cap. 20. num. 26. & cap. 18. num. 1. & Farinacius de hæres. quest. 18 §. 15. num. 217. ubi num. 230. notat, quod sicut hæreticus à sententia contra se lata appellare non potest, ita nec etiam appellare possunt illius hæredes.

2. Notandum est tamen quod limitatur supradicta ^{sup hoc ibi}
sententia à Parinacio *num.* 232. & 235. Caldering *tr.* dem *§.* Ve-
de heret. cap. 29. *num.* 2. cum aliis in appellatione à senten-
tiam interlocutoria gravaminis illati ante definiti-
vam, & pariter in appellatione à decreto torture.

3. Non gravabor tamen hic, apponere verba In-
struct. Tolet. anno. 1561. num. 50. ubi sciat. [Deven
los Inquididores mirar mucho que la sentençia del
tormento sea justificada, y precediendo legitimos indio-
cios, y en caso que desto tengan escrupulo o duda por
ser el prejuizio irreparable pues en las causas de here-
gia ha lugar apelacion de las interlocutorias otorga-
ran la apelacion a la parte que apelare. Pero en caso
que esten satisfechos de los legitimos indicios, y que
del proceço resultan esta justificada la sentençia del
tormento, pues la apelacion en tal caso se reputa friv-
vola, deven los Inquididores proceder a la execucion
del tormento sin dilacion alguna. Y adviertan que en
duda han de otorgar la apelacion, y por esto non pro-
cedan a sentençia de tormento ny execucion della ha-
sta despues de conculsa la causa, y hauendoseene rec-
bido las defensas del reo.] Sic ibi. Sed de hac qua-
stione infra etiam redibit sermo.

Inf. in ref.
quæ nunc
nunc sequet
ur.